

ایران

صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی
سرمدییر:
کمیل نقیپور

آذان ظهر ۱۳:۰۲ | آذان مغرب ۲۰:۰۹ | نیمه شب شرعی ۰۰:۱۵ | آذان صبح فردا ۴:۴۰ | طلوع آفتاب فردا ۶:۱۳

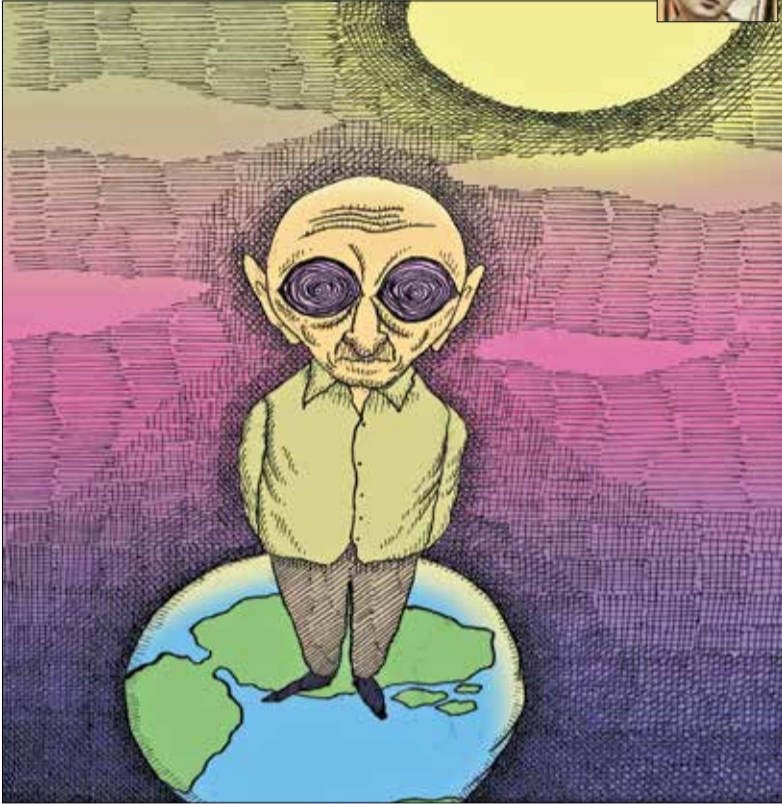
امام علی (ع): چه بسا روز‌ه‌ای که از روز‌هاش جز گرسنگی و تشنگی بهره‌ای ندارد و چه بسا شب زنده‌داری که از نمازش جز بی‌خوابی و سختی سودی نمی‌برد.

(نهج البلاغه، حکمت ۱۴۵)

سخن روز

نگاره

کیان رادیویان

هنرمندان

در فضای مجازی

با نزدیک شدن به روزهای پایانی ماه مبارک رمضان، اهالی فرهنگ و هنر، برنامه‌های جدید خود را برای مخاطبانشان به اشتراک گذاشته‌اند، از اجرای کنسرت تا تئاتر و سینما.

جای خالی استاد

نهم اردیبهشت ماه سالروز تولد زنده یاد استاد حمید سمندریان است. مرتضی آذرخیل، طراح گرافیک تصویری از تمبر حمید سمندریان منتشر کرده و در شرح این عکس بخشی از صحبت‌های این کارگردان پیشکسوت تئاتر را آورده که مربوط به مصاحبه او با مجله فارابی در سال ۱۳۷۱ است: «بازیگری یعنی عینیت پذیردن به یک موجود یا انسان ذهنی و عبور دادن آن از وجود انسانی دیگر، پس در حقیقت آن وجود یا انسان ذهنی که باید به آن عینیت ببخشیم نقش و آن انسان دیگر را بازیگر می‌نامیم.» آکادمی هنرهای دراماتیک سمندریان هم عکسی یادگاری از جشن تولد ۸۰ سالگی استاد، در کنار بانو هما روستا منتشر کرده و در شرح آن نوشت: «دوست داشتنی ترین استاد، امروز جایب بیشتر از همیشه خالی است، تولدت مبارک. کیومرث مرادی، نمایشنامه‌نویس، کارگردان تئاتر هم ویدیویی از مزار این هنرمند بزرگ منتشر کرده و سالروز تولد استادش را تبریک گفته است.

چهره‌ها

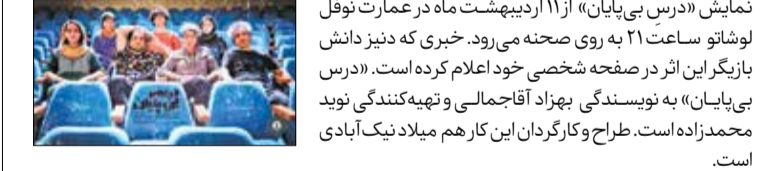

سحر ولدبیگی بازیگر سریال «خوشنام» که در شب‌های ماه رمضان میهمان خانه‌های مردم بوده، با انتشار تیزری از فیلم از ادامه پخش این کار

نوشته که ساعت ۲۲ از شبکه یک پخش می‌شود.

دیگه چه خیر!

فیلم کوتاه «ساعت بازدید» در دوازدهمین دوره جوایز آکادمی فیلم کوتاه ایران (ایسفا) در سه رشته بهترین فیلمنامه (وحید صداقت)، بهترین بازیگر (بابک کریمی) و بهترین طراحی صحنه (حامد اصلائی) کاندیدای دریافت جایزه شد. خبری که بابک کریمی، بازیگر منتشر کرده و عکسی از آن را برای مخاطبان به اشتراک گذاشته‌است.

پیش فروش بلیت نمایش «آن سوی آیین» به کارگردانی علی سربانی آغاز شده، خبری که این کارگردان در صفحه مجازی خود اعلام کرده و نوشته: «صفحه نمایش ما در سایت تیوال باز شد. تعداد محدودی از اجرا باقی است.

فیلم سینمایی «مغز استخوان» به کارگردانی حمیدرضا قربانی و به نویسندگی علی زرنگار اکران شد. خبری که جواد عزتی بازیگر این فیلم با انتشار تیزر این

محمدزاده است. طراح و کارگردان این کار هم میلاد نیک‌آبادی است.

«راز و رمز» هم از مجموعه کارهای جدید رضا رشیدپور است که در شرح آن آمده راز و رمز یک عملیات جهانی در سفرنامه است.

آلبوم «من بی تو، بهاری تو» اثری از زنده یاد تورج شعبان خاونی به صورت بین‌المللی منتشر شد. این آلبوم روی دو صفحه گرم سی و سه دور در مارکت جهانی انتشار یافته‌است.

دنیای‌نشر

شراره جمشید، شاعر تبریزی درگذشت. این خبری است که اسدالله امرایی نویسنده و مترجم ایرانی در صفحه خود به آن اشاره داشته است. او تعدادی از مجموعه شعرهای این شاعر فقید را به مخاطبان معرفی کرده و در ادامه شعری از او را برای مخاطبان به اشتراک گذاشته: «به خوابیده‌اش نگاه کن و بازوانی که دراز گشت به سری که روی شانه‌ات لغزید و ماند به خوابیده‌ام چشم بینداز و دار کوبی کز باد پرید…»

شورای کتاب کودک، اشاره داشته به خواندن یا کودکان ناشنوا و کم شنوا و دراین باره نوشته کمیته آموزش شورای کتاب با هدف فعال شدن ترویج خواندن در میان کودکان ناشنوا کلاس آنلاین آموزش زبان اشاره ایرانی را تعریف کرد که در حال اجرا است. کلاس آموزش زبان اشاره ایرانی– مقدماتی در شورای کتاب کودک از ۲۰ بهمن آغاز شده و ادامه دارد. مدرس این کلاس وحید نظری مدرس زبان اشاره و آموزگار آموزش و پرورش استتایی است.

روایت

— *پدیده*

— *پدیده*

ترا نه «قدس شریف» را منتشر می‌کنم

محسن توسلی: چندی پیش یک کار سه زبانه را تولید کردم و طی روزهای اخیر هم تک آهنگ «قدس شریف» را با شعر جواد محمد زمانی و تنظیم امید رهبران برای پخش آماده می‌کنم. معتقدم اینها فعالیت‌هایی است که تمام تلاش خود را برای بیدار شدن نسل جدید ما که دائم در حال شنیدن آثار موسیقایی است، انجام می‌دهد و آنها می‌توانند به واسطه این محصولات از آنچه در فلسطین روی می‌دهد، آگاه شوند. وقتی بازیکنان تیم ملی فوتبال الجزایر با چفیه فلسطینی در اول یک مسابقه عکس می‌گیرند؛ وقتی باشگاهی قهرمان می‌شود و پرچم کشور فلسطین را به اهتزاز درمی‌آورد یا وقتی بازیکنان و برخی تیم‌های درجه یک اروپایی می‌آیند و از مردم فلسطین حمایت می‌کنند، به خودی خود اتفاقات بزرگ و تأثیرگذاری است. حتی من گاهی اوقات دلم می‌گیرد چرا که خیلی از این افراد مسلمان نیستند اما می‌آیند کار درست فرهنگی انجام می‌دهند اما برخی از هنرمندان ما که در این آب و خاک هستند و اطلاعات کاملی از مسأله فلسطین هم به آنها داده می‌شود، کار خاصی انجام نمی‌دهند.

بخشی از مصحبت‌های این خواننده موسیقی پاپ در گفت‌وگو با مهر

جایگاه قرآن در موزه‌داری اسلامی

در مجموعه میراث‌های اسلامی به طور یقین قرآن جایگاه ویژه‌ای دارد و می‌توان برای آن نقش آغازینی قائل شد. قرآن به معنای کلام مبنای آغازین فرهنگ اسلامی است که همین کلام مبنای تولید هنری قرار می‌گیرد. تولید هنری که شامل کتابت می‌شود و کتابت هنرهای دیگری را از کتاب آرابی تا تجلید بر گرد خود فراهم می‌آورد اما کلام تنها در کتابت نمی‌ماند بلکه می‌توان آن را بر سفالینه‌ها و کاشی‌کاری و آجرکاری و حتی یافته‌ها مشاهده کرد. این گونه کلام رشته محوری و پیونددهنده بین هنرها و

صنایع را ایفا می‌کند، اما در نظر داشته باشیم که کلام، مقدس است و نقش وجودی این کلام ذکر است و تولید آثاری که این کلام را با خود دارند نیز ذکر است. این گونه است که نمی‌توان صنایع حاصل و مرتبط با کلام و کتابت را صرفاً به مثابه یک محصول و به شکل موجود ظاهری آنها دید و آن را در همین نقش در موزه محدود و محصور یا عرضه کرد و تصور کنیم که موزه توانسته است روایت و بیان کاملی از میراث اسلامی ارائه کرده باشد. موزه‌داری اسلامی چون می‌خواهد واسطه‌ای برای فهم فرهنگ اسلامی باشد از همین روکتاب را به یک امر تزئینی تبدیل نمی‌سازد بلکه بر آن است تا بستری برای فهم معنایی و نقش ارتباطی و تأثیرگذار آن بر فرهنگ اسلامی ایجاد کند. از این‌رو قرآن نباید به ساحت صوری و مادی آن تقلیل یابد بلکه باید چون پدیده‌ای فرهنگی دیده شود. بقیه دستاوردهای فرهنگ اسلامی نیز در امتداد همین مواجهه قرار می‌گیرند. قرآن نگاری یک صنعت – هنر است اما ساحت فرهنگی قرآن مواجهه با آن به مثابه کلام و ذکر است؛ ذکری که فرهنگ و نگرش می‌سازد. موزه‌داری اسلامی نباید لایه‌ها را افزایش

پادداشت

رضا دبیری نژاد

رئیس موزه ملک

بودها و نمودها

علیرضا نراقی منتقد

گسست و کوتاه مدتی در تئاتر ایران

اگر برای مدتی نسبتاً طولانی – شاید بیش از دو دهه– مخاطب حرفه‌ای تئاتر ایران باشید متوجه مسأله گسست و عدم تداوم در این هنر خواهید شد. بسیاری از تجربیات پیشین با دویساره و از ابتدا توسط هنرمندان جدید تکرار می‌شوند یا اساساً بسیاری از تجربیات قابل تأمل، در فضای کوتاه مدت تئاتر ایران نیست و فراموش می‌شوند. باید هست که در نامه نگاری دو دهه پیش محمد چرمشیر و حمید امجد، دو نمایشنامه نویس مهم معاصر که در شماره اول دفترهای تئاتر نیلا منتشر شد این گسست توسط آنها چنین توصیف شد که «دارند توپ‌بازی‌شان را به دیوار می‌کوبند» گویی که راهی به آینده نیست.

در حوزه نمایشنامه‌نویسی کمتر اتفاق افتاده که درام نویسان نوظهور جریان‌ی تجربه شده و به تثبیت رسیده در پیش از خود را شناسایی کرده، ادامه دهند و وارد فضایی تازه کنند. همچنین در همین چهار دهه اخیر بسیاری از نمایشنامه نویسان موفق، پس از یک دوره پرکاری به شکل غم‌انگیزی از نمایشنامه‌نویسی فاصله گرفتند. در حوزه اجرا نیز بسیاری از جریان‌ات مثلاً تجربی تئاتر ایران که مدل‌هایی متفاوت را در دهه هفتاد تجربه کرده بودند پس از مدتی از یادها رفتند و گروه‌های تازه بدون آگاهی از کار پیشینیان خود، دست به بازآموزی تجربیات انجام شده تحت عنوان «تجربه تازه» زدند. در ادامه به چند علت و نه همه علت‌های این وضعیت خواهم پرداخت.

دلیل اول نبود فضای بویایی نقد و نشریات تخصصی کافی و جذاب است. این فقدان باعث شده تجربیات هنری موقت و چند شبه تئاتر، در ادبیات مکتوب و بحث‌های تحلیلی تبدیل به جریانی ماندگار، آزموده و اثرگذار نشوند. دلیل اصلی دیگر که به یک نقص عمده در تئاتر ایران بدل شده عدم تاریخ‌نگاری، خاصه درباب تئاتر معاصر ایران و بویژه جریانات غالب و مهم نمایشی پس از انقلاب بوده است. این امر معمولاً در کشورهای توسعه یافته متکی بر حمایت‌های آکادمیک است. معمولاً در هیچ کجای دنیا صرف علایق و دغدغه‌های فردی منجر به تاریخ‌نگاری قابل اعتماد و جریان پژوهشی نمی‌شود. نهادهای آکادمیک هستند که با پرورش و تشویق نیروی انسانی و همچنین حمایت مالی و نهادی، تاریخ‌نگاری و پژوهش‌های بزرگ و طولانی مدت پژوهشی را ممکن می‌سازند.

با وجود دانشکده‌های مختلف تئاتر و تعداد نسبتاً قابل توجه و اغلب بیش از ظرفیت فارغ‌التحصیلان این رشته – با توجه به فضای محدود شغلی در عرصه اجرا و کار مرتبط با نمایش– نهاد دانشگاه در کارهای پژوهشی موفق نبوده است و همواره بار خود را بر شانه‌های ناورزیده فضای حرفه‌ای تئاتر ایران خالی کرده است. از دیگر سو خود نهاد مدیریتی تئاتر تحت عنوان اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اساساً و بنا به ماهیت وظایف خود ظرفیت و امکان سازمانی این را ندارد که علاوه بر ایجاد زمینه‌های کار اجرایی، با رویکردی درازمدت و پر رونق عرصه پژوهش و تاریخ‌نگاری تئاتر را آن‌طور که باید پیش ببرد. نتیجه این شرایط تعداد زیادی فارغ‌التحصیل و هنرمند جوان فعال در حوزه تئاتر است که از تاریخ معاصر تئاتر ایران تصور روشنی ندارند و روند کاری آنها نسبتی معنادار با تجربیات و جریانات هنری پیشین مشابه پیدا نمی‌کند.

دهد و از ارتباط فرهنگی آن بکاهد، البته مواجهه فرهنگی با قرآن در بستر فرهنگی وقتی محقق می‌شود که در بافت فرهنگی اسلامی و در بستر اندیشه موزه‌داری اسلامی باشد و گر نه یکسان‌سازی آن در همه بسترهای موزه‌ای وجه ذکر و کلام را از آن می‌کاهد و آن را در یک گاهشماری صنعتی جای می‌دهد. در حالی که مرکزیت قرآن حاصل ظهور و بروز فرهنگی آن است و نه صرفاً حضور تاریخی آن. وقتی به مجموعه‌های میراث اسلامی در موزه‌ها نگریم می‌توان مجموعه‌ای متنوع و قابل توجه از قرآن‌های تاریخی را مشاهده کرد و همین کثرت قرآن‌ها سبب شده است که تمایز و تغییر آنها مورد توجه قرار گیرد که بیشتر معطوف به‌صورت آنها بوده است اما وقتی آن را در بستر وجودی و در منظر نگاه مسلمانان نگاه کنیم این صورت کفایت نمی‌کند و دلالتی دیگر را می‌جوید و تمایز موزه‌داری اسلامی جستن همین دلالت‌های وجودی است، دلالتی که حاصل ارزش‌گذاری و کارکرد آن در فرهنگ اسلامی است که موزه‌داری می‌خواهد آن را بیان کند. این موجودیت در فرهنگ ایرانی لایه‌های دیگری را با خود همراه دارد که موزه‌داری باید همه آنها را ببیند تا بتواند به ذات فرهنگی آن برسد.

دنیا، دنیای بقای مهربانی است

در سالی که گذشت، کتاب «Humankind» به معنای «انسانیت» نوشته «رونکسر برخمان»، استاد تاریخ دانشگاه اوترخت هلند، با سه عنوان متفاوت «آدمی؛ یک تاریخ نویدبخش» در نشر نو، «تاریخ امیدبخش نوع بشر»، در نشر پارسه و «بشریت؛ تاریخی سرشار از امید» در نشر ارجمند منتشر و روانه بازار شد. در این اثر نگاهی واقع‌بین و خردمندانه، منصفانه و علمی که نقطه مقابل عرف عام است، درباب سرشت بشر عرضه‌می‌شود.

این کتاب شامل یک مقدمه و پنج فصل است. نویسنده گام به گام تمام برداشت‌های رایج در باب سرشت نیک یا بد آدمی را با مراجعه به اسناد و مدارک تاریخی، میدانی و آزمایشگاهی، یک به یک مورد آزمون و بررسی قرار داده است و واقع‌بینی عمیق و نوینی را عرضه می‌کند و برخلاف دیدگاه «هابز» که معتقد بود: «انسان، گرگ انسان است.» و خود و هم‌اندیشانش نوع بشر را دارای سرشتی شر می‌دانستند، هم‌راستا با «ژان ژاک روسو» نشان می‌دهد که انسان‌ها در سرشت خویش، نیکو و خوب هستند و براساس مطالعات، کسانی که نسبت به دیگران رفتارهای دوستانه و مهرورزانه‌تر دارند، هورمون‌های اضطراب کمتر و هورمون‌های شادی بیشتر در بدنشان تولید و ترشح می‌شود.

رونکسر برخمان، معتقد است که برخلاف این اندیشه فراگیر، که دنیا، دنیای بقا و زنده ماندن «قدرتمندان» است، درواقع دنیا، دنیای بقای مهربان‌هاست.

نویسنده کتاب Humankind نادرستی، تحریف‌ها و بی‌صداقتی پژوهشگرانی چون میگلرم در پژوهش معروف «اطاعت»، که برای توجیه رفتار سربازان و افسران اس– اس آلمانی و اطاعت آنها از اورتپه (قدرت) مافوق به آنها استناد می‌شد و بیش از ۵۰ سال در کتاب‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی در جایگاه یافته‌های عینی و مبتنی بر شواهد

به‌منظور اثبات شرارت سرشت بشر و نداشتن قدرت و اختیار و ناچاگرگی او در سیطره قدرت به کار می‌رفت و نیز پژوهش معروف به «زندان استفرد» فلیپ زیمبار در وا به مدارک عینی نشان می‌دهد.

از دیدگاه من مطالعه این کتاب مهارت خردورزی و نگاه‌سنجشگرانه به گزارش های علمی را در خواننده تقویت می‌کند و یکی از تأثیرگذارترین آثار مکتوب قرن حاضر است.

- تاریخ امیدبخش نوع بشر**
- نویسنده: رونکسر برخمان**
- ترجمه: میرجواد سید حسینی، سکینه تقی زاده**
- انتشارات کتاب پارسه**

دعای روز بیست و هشتم

ماه مبارک رمضان

اللَّهُمَّ وَفَّرْ حَظِّي فِيهِ مِنَ التَّوَّافِلِ وَ أَكْرَمْنِي فِيهِ بِالْحَضَارِ الْمَسَائِلِ وَ قَرِّبْ فِيهِ وَسِيَلَتِي إِلَيْكَ مِنْ بَيْنِ التَّوَسَّائِلِ يَا مَنْ لَا يَسْغُلُهُ الْخَاحُ الْمَلْحِينِ

خدایا بهره ام را در این ماه از مستحبات فراوان کن، و مرا با تحقق درخواست‌ها اکرام فرما و از میان وسایل، وسیله ام را به سویت نزدیک کن، ای که یاقشاری اصرارورزان مشغولش نسازد.

روز بیست و هشتم ماه رمضان

یک دقیقه با خدا

ای فرمانروای آسمان‌ها و زمین چه خورشید از پله‌های آسمان بالا برود و چه هر غروب خود را در آفق بی‌انتها گم کند، فرقی به حال ما بنده‌های ناسپاس نمی‌کند. اغلب ما ممکن است «الهی شکر» ورد زبانتان باشد اما واقعی نیست. شاید با کمی ریاکاری بتوانیم خود را برای دیگری خوب جلوه دهیم، اما خودمان را که نمی‌توانیم فریب بدیهم و هر کس خودش را بهتر از دیگری می‌شناسد.

در بیست و هشتمین روز از ضیافت ماه رمضان از تو می‌خواهم که باری‌اکن کنی تا در کارهایی که انجام می‌دهم خلوص نیت داشته باشم. همین.

درباره اهمیت خودآگاهی ۶/

احساس تعلق داشتن، منبع بهزیستی روانی

در مسیر خودآگاهی گاهی با واژگانی کلیدی روبه‌رو می‌شویم که شناخت آنها و افزایش میزان آن در انسان به بهزیستی عمیق روانی می‌انجامد. به طور مثال یک مثلث طلایی خود مختاری، شایستگی و حس تعلق می‌تواند بهزیستی روانی را افزایش دهد. هر سه این اضلاع مثلث در مسیر خودآگاهی باید مورد سنجش قرار بگیرد. بگذارید در این مجال درباره حس تعلق صحبت کنیم. می‌گفت: سکوت او بسیار هولناک است. من ترجیح می‌دهم وقتی ناراحت است حرف بزنم، غر

بزند حتی داد بزند اما سکوت نکند. زن از رفتار همسرش در مواقع ایجاد مشکل می‌گفت اما چرا سکوت برای او هولناک‌تر از فریاد بود؟

عموم ما انسان‌ها – به جز معدودی که به دلیل ساختار شخصیتی اجتنابی هستند – تمایل به برقراری ارتباط داریم. روابط صمیمی تفکر و احساسات ما را بسیار تحت تأثیر قرار می‌دهد. حتماً این تجربه را داشته‌اید که وقتی فردی را دارید که به او اعتماد دارید و از سمت او احساس پذیرفته شدن دریافت می‌کنید به صورت ناخودآگاه عشق خوداز شنندی نیز در شما تقویت شده است. این مسأله در مورد عشق بسیار مصداق دارد. در پس تجربه عشق یک خوشی وصف‌ناپذیری احساس می‌کنیم. اما در ارتباط با والدین ودستان نیز وقتی همه چیز بر مدار تقویت حس تعلق است عزت‌نفس بالا می‌رود. از آن سودر هنگام طرد شدن آدمی در معرض افسردگی قرار می‌گیرد. زمان کند می‌شود و درد ورنج حاکم می‌شود. آنچه زن از سکوت همسرش برداشت کرده بود نیز خدشه دار شدن حس تعلقش بود. احساس طرد شدن.

شاید این تجربه را داشته باشید که وقت تغییر محل سکونت غمگین شده‌اید. کسانی که مهاجرت می‌کنند در معرض افسردگی به‌خاطر از دست دادن احساس تعلق هستند. حتی این روزها بسیاری از افراد در فضای مجازی گزارش می‌دهند که از بلاک شدن یا گرفتن کامنت قضاوتگر یا عدم لایک توسط افرادی که هرگز آنها را نمی‌شناسند نیز احساس ناراحتی و طرد گرفته‌اند. این مسأله آن‌قدر حائز اهمیت است که پژوهشگران دست به آزمایش‌هایی زده‌اند و مشاهده شده همان بخشی از قشر مخ که در هنگام درد جسمی فعال می‌شود، وقتی که طردشدگی را فریادآوردی می‌کند فعالیتش شدید می‌شود گویی دارد دردی را تجربه می‌کند. حالا به خودتان رجوع کنید. چه میزان حس تعلق را احساس می‌کنید. احساس پذیرفته شدن از جانب والدین، خانواده، همسر، دوستان، فرزندان و… به همان میزان می‌توانید در مسیر بهزیستی روانی قدم بردارید. از سوی دیگر باید گفت گاهی اوقات افراد منابع تعلق‌پذیری را در دسترس دارند اما به احساس تعلق دسترسی ندارند. یعنی گاهی برخی ویژگی‌ها از جمله کینه‌ای بودن و عدم قدرت در بخشیدن باعث می‌شود این منابع از دست برود. گاهی اوقات نیز سوبتفاهم‌های جزئی که در وقت خود حل نمی‌شوند این سرمایه را از دست می‌دهند. برخی دیگر از ویژگی‌های شخصیتی از جمله خودشیفته بودن نیز با احساس تعلق در تعارض قرار می‌گیرد. پس اگر در رجوع به خود این احساس دلگرم کننده و شادی آور تعلق را کمتر احساس کردید بار دیگر شما را به سفر در مسیر خودآگاهی نسبت به عمیق‌ترین لایه‌های درونی افکار و احساساتان دعوت می‌کنم. شاید منابع در اختیارتان هست اما شما به قدر کافی از آن بهره نمی‌برید!

عکس نوشت

طراحی بوسترهایی درباره انتفاضه و فلسطین از ویچی لیناک از چین و آنتونینو رودریگوز از مرکزیک در جشنواره «فلسطین تنها نیست» / مهر